



ANTAGNA TEXTER

Preliminär utgåva

P9_TA-PROV(2020)0183

Rättigheter för personer med intellektuell funktionsnedsättning och deras familjer under covid-19-krisen

Europaparlamentets resolution av den 8 juli 2020 om rättigheter för personer med intellektuell funktionsnedsättning och deras familjer under covid-19-krisen (2020/2680(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen och artiklarna 2, 9, 10, 19, 165, 166, 168 och 216.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),
- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artiklarna 1, 3, 14, 20, 21, 26 och 35,
- med beaktande av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, särskilt artiklarna 4.3, 11, 24, 25 och 28, i överensstämmelse med rådets beslut 2010/48/EG av den 26 november 2009 om ingående från Europeiska gemenskapens sida av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning¹,
- med beaktande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, särskilt princip 17 om inkludering av personer med funktionsnedsättning, princip 3 om lika möjligheter och princip 10 om hälsosam, säker och välanpassad arbetsmiljö samt dataskydd,
- med beaktande av Agenda 2030 för hållbar utveckling och dess mål för hållbar utveckling, som EU har förbundit sig att genomföra,
- med beaktande av sin resolution av den 17 april 2020 om en samordnad EU-insats mot covid-19-pandemin och dess konsekvenser²,
- med beaktande av artikel 227.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Utskottet för framställningar har mottagit framställning nr 0470/2020, i vilken det uttrycks oro över rättigheterna för personer med intellektuell funktionsnedsättning och

¹ EUT L 23, 27.1.2010, s. 35.

² Antagna texter, P9_TA(2020)0054.

deras familjer under covid-19-krisen, och där EU uppmanas att se till att de åtgärder som vidtas under covid-19-krisen och dess efterdyningar är förenliga både med konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

- B. I artikel 11 i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, som är det första internationella människorättsfördrag som har ratificerats av EU och dess 28 medlemsstater, fastställs att de stater som är parter i konventionen måste vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa skydd och säkerhet för personer med funktionsnedsättning i risksituationer och i humanitära nödsituationer.
- C. Åtgärder som vidtas av regeringar under exceptionella omständigheter, såsom allvarliga hälsokriser, humanitära nödsituationer och naturkatastrofer, bör alltid respektera varje enskild persons grundläggande rättigheter och får inte diskriminera vissa grupper, t.ex. personer med funktionsnedsättning.
- D. Personer med intellektuell funktionsnedsättning löper större risk att drabbas av en covid-19-infektion, eftersom de stöter på hinder när det gäller tillgång till förebyggande information och hygien, är beroende av fysisk kontakt med stödpersoner och mycket ofta bor på institutioner och samhällsbaserade serviceinrättningar, och på grund av andra hälsoproblem med koppling till vissa funktionsnedsättningar.
- E. Personer med intellektuell funktionsnedsättning berörs särskilt av strikta isoleringsåtgärder.
- F. Covid-19-krisen och nedstängningsåtgärderna avslöjar en ihållande och fortlöpande social segregering och diskriminering av personer med intellektuell funktionsnedsättning.
- G. Tillgången till disaggregerade uppgifter för att fastställa hur pandemin påverkar personer med intellektuell funktionsnedsättning är begränsad.
- H. Det har rapporterats att personer med intellektuell funktionsnedsättning har nekats medicinsk behandling i vissa medlemsstater, låsts in i institutioner och tvingats till social isolering utan möjlighet att ta emot besök från familjemedlemmar eller återvända till sina anhöriga, och att diskriminerande triageriktlinjer har införts.
- I. Strukturer för personer med intellektuell funktionsnedsättning, såsom dagcenter eller skolor, har stängts tillfälligt och nödsituationer har uppstått som kräver att familjerna själva måste ta hand om sina anhöriga med intellektuella funktionshinder.
- J. Covid-19-krisen har visat att begreppet inkluderande utbildning ännu inte är en verklighet. I många medlemsstater har personer med intellektuell funktionsnedsättning inte kunnat fortsätta sin utbildning under nedstängningen. Familjerna saknar stöd när det gäller utbildning för personer med intellektuell funktionsnedsättning, särskilt när det gäller tillgänglig digital och innovativ teknik och tillämpningar för distansundervisning.
- K. Tekniken kan spela en avgörande roll när det gäller att tillhandahålla högkvalitativt stöd till personer med funktionsnedsättning, deras föräldrar, handledare och vårdare.
- L. Det har rapporterats om en avsevärd brist på skyddsutrustning för personer med funktionsnedsättning, särskilt för personer som bor på institutioner, deras vårdare och

personal.

- M. Enligt artikel 4.3 i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska de stater som är parter i konventionen nära samråda med och aktivt involvera personer med funktionsnedsättning, inbegripet barn med funktionsnedsättning, via deras intresseorganisationer, i alla beslutsprocesser som berör dem.
 - N. EU och medlemsstaterna bör samråda med och aktivt involvera handikapporganisationer i sina insatser mot covid-19-pandemin, eftersom insatserna annars skulle kunna leda till att åtgärder som kränker deras grundläggande rättigheter antas.
 - O. Europeiska ombudsmannen har tagit ett initiativ, riktat till kommissionen, för att samla in information om hur covid-19-krisen har påverkat dess personal med funktionshinder och om vilka rimliga anpassningsåtgärder som vidtagits för att tillgodose deras behov, och för att avgöra om någon av de lösningar som hittats och planerats kan användas för att underlätta kontakterna med EU:s förvaltning för personer med funktionsnedsättning.
1. Europaparlamentet är djupt oroat över covid-19-krisens oproportionerliga konsekvenser för personer med intellektuell funktionsnedsättning och personer med andra psykiska hälsoproblem och deras familjer, vilket skapar en ytterligare börda för de familjemedlemmar som tar hand om dem, varav många är kvinnor. Parlamentet betonar att personer med funktionsnedsättning inte bör isoleras ytterligare efter nedstängningsfasen och att de bör behandlas på ett prioriterat sätt under denna fas.
 2. Europaparlamentet påminner om att nedstängningar har varit ett allvarligt problem, inte bara för personer med intellektuell funktionsnedsättning, utan även för alla personer med psykiska sjukdomar, eftersom isolering endast bidrar till att förvärra problemen.
 3. Europaparlamentet anser att strikta isoleringsåtgärder har särskilt negativa konsekvenser för personer med funktionsnedsättning, och att ökad flexibilitet behövs från myndigheternas sida.
 4. Europaparlamentet fördömer starkt all medicinsk diskriminering av personer med intellektuell funktionsnedsättning. Parlamentet påminner om att relevanta åtgärder som antagits av medlemsstaterna måste vara förenliga med konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och garantera lika och icke-diskriminerande tillgång till hälso- och sjukvård och sociala tjänster. Parlamentet betonar att personer med intellektuell funktionsnedsättning eller psykiska sjukdomar förtjänar samma medicinska behandling som alla andra personer med en covid-19-infektion, inklusive intensivvård.
 5. Europaparlamentet påminner om att de medicinska riktlinjerna måste vara icke-diskriminerande och respektera internationell rätt och befintliga etiska riktlinjer för vård vid nödsituationer, hälsokriser och naturkatastrofer.
 6. Europaparlamentet påminner om att stödtjänster, personlig assistans, fysisk tillgänglighet och kommunikation för personer med intellektuell funktionsnedsättning måste säkras i samband med nedstängningar genom att man antar innovativa metoder för tillhandahållande av hälso- och sjukvård.
 7. Europaparlamentet begär att uppgifter ska samlas in i varje medlemsstat om behandlingen av personer med intellektuell funktionsnedsättning på sjukhus,

institutioner och inom närvården och om dödligheten för personer med funktionsnedsättning, i syfte att bedöma om personer med funktionsnedsättning får ett tillräckligt skydd samt adekvat hälso- och sjukvård och assistans under covid-19-krisen.

8. Europaparlamentet understryker att isoleringsåtgärderna i hög grad påverkar den psykiska hälsan för personer med intellektuell funktionsnedsättning och deras anhöriga, och att relaterade åtgärder bör anpassas till behoven hos personer med intellektuell funktionsnedsättning för att garantera deras välbefinnande och självständiga boende.
9. Europaparlamentet understryker att alla har rätt till ett självständigt boende och rätt att omedelbart, på ett korrekt sätt och i tillgänglig form informeras om pandemin och om de åtgärder som de själva och familjen påverkas av. Parlamentet begär att all kommunikation om allmän hälso- och sjukvård ska vara tillgänglig för personer med funktionsnedsättning och tillhandahållas i klartext, i flera olika traditionella och digitala format och på personernas nationella teckenspråk.
10. Europaparlamentet erkänner att situationen under covid-19 gett en varningssignal i fråga om hur denna grupp behandlas. Parlamentet framhåller att man måste trygga omsorg genom robusta allmänna hälso- och sjukvårdstjänster. Parlamentet anser att man bör överväga att stärka dessa genom finansiering på EU-nivå, när så är lämpligt och möjligt. Parlamentet understryker vikten av en adekvat hälso- och sjukvård i medlemsstaterna.
11. Europaparlamentet betonar vikten av att undanröja hinder för personer med intellektuell funktionsnedsättning när det gäller tillgången till hälso- och sjukvård och hygienprodukter, samt vikten av att överväga rimliga anpassningsåtgärder för att göra det möjligt för dessa personer att distansarbeta.
12. Europaparlamentet betonar att covid-19-pandemin har avslöjat stora brister i omsorgssystemen för ett antal riskgrupper i samhället. Parlamentet understryker att investeringar i en successiv övergång från institutionsbaserad vård till närvård för personer med intellektuell funktionsnedsättning bör prioriteras. Parlamentet understryker att investeringsfonder bör stödja tillhandahållandet av individanpassade stödtjänster, eftersom många av dem som tillhandahåller dessa tjänster har drabbats hårt under och efter pandemin och riskerar att behöva stänga på obestämd tid.
13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att vidta ytterligare åtgärder för att mobilisera nödvändiga investeringar och resurser för att garantera kontinuitet i vård och stödtjänster, i enlighet med principerna i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och den europeiska pelaren för sociala rättigheter.
14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa gemensamma protokoll för möjliga framtida risksituationer eller humanitära nödsituationer och naturkatastrofer, på basis av de lärdomar som dragits av covid-19-krisen, inbegripet tillhandahållande av nödvändig skyddsutrustning, informationsmaterial och utbildning för hälso- och sjukvårdspersonal och personer som arbetar med social omsorg samt tillsynsmyndigheter, så att hänsyn alltid tas till de särskilda behoven och omständigheterna för personer med funktionsnedsättning.
15. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att redan från början samråda med och involvera personer med funktionsnedsättning och organisationer som

företräder dem när åtgärder ska vidtas för att hantera en framtida kris.

16. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att övervaka huruvida hälso- och sjukvårdstjänsterna och de sociala tjänsterna är hållbara och kan anpassas till nya former av tillhandahållande av tjänster. Parlamentet kräver att man främjar en verklig social integration när EU-medel anslås för dessa tjänster, med fokus på dem som erbjuder ett samhällsbaserat boende snarare än institutionalisering. Parlamentet understryker vikten av att se till att det inte finns några ekonomiska hinder för tillgången till hälso- och sjukvård.
17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en omfattande, ambitiös och långsiktig europeisk handikappstrategi för tiden efter 2020, i vilken även erfarenheterna från covid-19-krisen inkluderas.
18. Europaparlamentet betonar behovet av att följa principerna om universell utformning, så att hänsyn tas till de möjligheter som erbjuds genom digitala och innovativa tekniker och tillämpningar när man utvecklar utbildningsresurser som är tillgängliga för personer med intellektuell funktionsnedsättning, och att erbjuda distansundervisningsverksamhet.
19. Europaparlamentet påminner kommissionen om den digitala teknikens och de digitala tillämpningarnas outnyttjade potential när det gäller att främja ett självständigt boende för personer med funktionsnedsättning. Parlamentet efterlyser bättre användning av dessa tekniker och tillämpningar vid eventuella framtida risksituationer eller humanitära nödsituationer och naturkatastrofer. Parlamentet betonar vikten av tillgång till öppna licensresurser på nätet och kompetensutveckling för lärare om användningen av informations- och kommunikationsteknik.
20. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att ge personer med intellektuell funktionsnedsättning psykologiskt stöd för att mildra effekterna av isoleringsåtgärderna.
21. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa rättslig prövning för personer med intellektuell funktionsnedsättning genom att proaktivt identifiera fall där personer med intellektuell funktionsnedsättning som saknar rättskapacitet inte har tillgång eller inte har tillräcklig tillgång till sin förmyndare för att deras rättigheter ska kunna garanteras.
22. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen och medlemsstaternas regeringar och parlament.